

Félhivatalos formában is meghívták Raffay püspököt a pusztaszeri ünnepségre.

Az evangélikus püspök csak a banketten vehetett volna részt. — Részletek a pusztaszeri incidensről.

(A Délmagyarország munkatársától.) A Délmagyarország a napokban beszámolt arról a kínos incidensről, amely a Pusztaszeri Árpád-Egyesület minapi ünnepélyével kapcsolatban az éppen Szegeden tartózkodó Raffay Sándor evangélikus püspökkel történt. A püspök ugyanis a Pusztaszeri Árpád-Egyesület egyik vezető tagjától meghívást kapott az ünnepélyre. A meghívás azonban csak az ünnepély után lezajló bankettre szólt, ahol a püspöknek fel kellett volna szólalni, kifejtve a protestánsok megértését az Árpád-kultusz iránt.

Raffay püspök visszautasította a lakomára invitáló meghívást és kijelentette, hogy ilyen mellékszereplésre nem hajlandó, különösen azért sem, mert tudomása szerint az ünnepélyen résztvevő legmagasabb katolikus egyházi személy prelátsági rangban van és így ő, mint „mellékszereplő” lenne a legmagasabb állású egyházi férfiú. De arról sincs biztosítva, hogy Mikos püspök pásztorlevele következtében nem kerül-e ferde helyzetbe. A püspök így nem vett részt az ünnepélyen és Budapestre utazva, egyik budapesti lap munkatársának nyilatkozott is a szegedi incidensről.

A Pusztaszeri Árpád-Egyesület rendező bizottsága — mint emlékeztetés — megcáfoltja a püspök meghívását. Ha meg is történt, az csak egyéni akció lehetett, mert Raffay Sándor evangélikus püspököt már csak azért sem hívhatta meg az egyesület, — mondták — mert annak alapszabályai szerint az ünnepély szigorúan katolikus jellegű és azon beszédet csak ka-

likus egyházi férfiú, vagy katolikus polgár-ember mondhat.

A kínos incidensről különben a püspökhöz közeldő körökből a következő információt kaptuk:

— Raffay püspök szegedi tartózkodása teljesen magán- és családi jellegű volt és szegedi tartózkodása csak véletlenül esett össze a városi ünnepélyvel. A püspök autón jött Szegedre, hogy látja, aki az egyik autótársa vezetője és testvéröccse, aki nyugalmazott felsőipariskolai tanár — meglátogassa. Uccai sétája alkalmával találkozott össze a Pusztaszeri Árpád-Egyesület egyik vezetőtagjával, aki azonnal meghívta az ünnepélyre, kijelentve, hogy módjában van hivatalos meghívást is kieszárazni. A püspök később félhivatalos formában is megkapta a meghívást, azaz a kikötéssel, hogy az ünnepségen nem szerepelhet és csak a lakomán mondhat beszédet.

A meghívást eszközöz vezetősegi tag kifejtette a püspök előtt, hogy a Pusztaszeri Árpád-Egyesület a meghívással az 1922-ös esztendőben történt incidens akarja jóvátenni és ha a püspöknek konvenniál az ilyen természetű szereplés, úgy nagyon szívesen vennék részvételét.

A lakomai felkészüléskor a püspök természetesen nem vállalkozott. Így azután távolmaradt az ünnepségtől. Az Árpád-kultusz Pusztaszeren továbbra is a katolikusok fogják ápolni, mert az egyesületi befogások szerint a honfoglaló Árpád emlékéhez a protestánsoknak nincsen közük.

A hírek szerint Szász Iván főügyész utóda: dr. Boross Dezső.

(A Délmagyarország munkatársától.) Szász Iván főügyész halálával megüresedett a főügyészi állás, amelynek ideiglenes vezetését eddig Boross Dezső főügyész-helyettes látta el. A nagyjelenősegi jogi méltóság betöltése a törvénykezési szűnet végétől, tehát szeptember második felében történik meg. A kiszivárgott hírek szerint jogászai körökben azonban már tudni vélik, hogy a főügyészi méltóságra kit nevez ki a közel jövőben az igazságügyminiszter. Értesítéstünk szerint az igazságügyminiszter a főügyészi állásra dr. Boross Dezsőt fogja kinevezni. Dr. Boross Dezső az ügyészi kar egyik legképzettebb és legkiválóbb tagja, aki mint magánember is igen meggyerő modoru, rokonszenves, koncilians és akinek kinevezésével minden tekintetben méltó kezekbe

kerül a főügyészi szék a szegedi táblán.

A főügyészi méltóság betöltésével így megüresedett a helyettes főügyészi állás, amelyet a hírek szerint dr. Zombory Jenő ügyészségi elnökkel, a szegedi ügyészség vezetőjével töltötte be. Dr. Zombory Jenő főügyész kinevezésével pedig az ügyészség vezetői állása üresedne meg. Ide a legközelebb dr. Zombory Ferenc ügyészségi elnököt, az eddigi segítő-ügyészt emlegetik, akinek megbízatása szintén egyidejűleg történe meg a főügyészi állások betöltésével.

Bírói és ügyészi jól informált körökben az említett személyi változásokat már befejezett tényként emlegetik és a kinevezések publikálása a hírek szerint a legközelebbi egyik hivatalos lapban jelenik meg.

Népvándorláskorabeli aranyleletet juttatott a véletlen a szegedi muzeumba.

A nagyszéksői avar sírdomb aranykincseivel tizenkét évig sárgaréz-ként játszadoztak a tanyai gyerekek. — Egyetlen félkilós aranyrud maradt meg, a többi elkallódott.

(A Délmagyarország munkatársától.) Alig néhány nappal ezelőtt közöltünk részletes tudósítást arról a nagyjelenősegi régészeti leletről, amelyre a szegedi muzeum igazgatója, Móra Ferenc bukkant a pilvarosi határban, ahol egész régi, a korai bronzkorból való temető került napvilágra értékes sirmellékletekkel, aranygyűrűkkel, gyöngyökkel és kőedényekkel együtt. Az új régészeti felfedezést alig vehette meg tudomásul a nyilvánosság, a pilvarosi őstemető anyagát még fel sem dolgozhatták az arra illetékesek, a szegedi környéki földeknek már is új és még a pilvarosi leletnél is értékesebb régészeti szenzációja van.

Napok óta beszélnek arról, hogy

Szeged-Alsótanyán gazdag aranyleletekre bukkantak.

A valóságot természetesen kiszínezte és túlozta a fantázia, de azért már most is kétségtelen, hogy olyan régészeti lelet került napvilágra, amelyhez hasonlóra az Alföld tilkókat rejtő talajában eddig még sehol sem bukkant senki.

Körülbelül három héttel ezelőtt megjelent

tíz centiméter hosszú élénk sárga és felülről selyes fémdarabot, amelynek kampós díszítés volt a végén

és felvilágosítást kért az ékszerésztől annak értéke felől. Az ékszerész látta, hogy aranyat hozott a legény, megállapította azt is, hogy az arany valami régi aranyedény egy része és hogy nagyobb darabból törhetik le mostanában.

Alaposan kikérdezte Börcsök Károlyt, hogy honnan szerezte az aranydarabot és hova tette annak kiegészítő részét. A legény eleinte nagyon óvatosan válaszolt. Azt mondta, hogy az aranyat találta az alsótanyai szántók között és csak a behozott kis darabot találta. Amikor azonban az ékszerész felvilágosította, hogy milyen következményei lehetnek rá nézve a régiségek elrejtésének, elmondotta a legény, hogy az aranyat nem is ő találta, hanem egy nagyszéksői gazda és ő csak véletlenül jutott

hozzá anélkül azonban, hogy tudta volna, hogy aranyból van.

Az ékszerész még egyszer figyelmeztette a legényt azokra a tüneményi vészedelmekre, amelyek esetleg fenyegetik és felszólította, hogy vigye be hozzá a többi aranyat is. Börcsök András — úgy látszik — megszevelette a tanácsot, mert két hét múlva, az elmúlt szombaton ismét bejött a városba és jelentkezett az ékszerésznél. Most már magával hozta azt a több, mint fél méter hosszú, körülbelül egy centiméter átmérőjű és közel fél kiló nyomó aranyrudat is, amelyből a korábban behozott darabot lelőtte.

Az ékszerész a legénnyel és az arannyal együtt azonnal a muzeumba sietett és körölte a történeteket Móra Ferencel. Móra Ferenc aztán alaposan kivallatta a legényt, aki minden kérdésére pontos és részletes felvilágosítást adott. Elmondotta, hogy

az aranyrudat Bálint Mátys Nagyszéksős 146. szám alatt lakó gazda földjéből került elő állítólag több aranytárggyal együtt.

A szerencsés lelők azonban nem tudták, hogy arany került ásójuk alá, azt hitték, hogy sárgaréz és szétszóródott az egész. A játszadozó tanyai gyerekek kezén aztán elkallódott valamennyi, csak ezt az egyet mentette meg a szerencsés véletlen. Ez is sokáig ott hányódott, velődött a tanya körül, míg végre a szemébe került, a szeméttel együtt aztán kihordták a dűnyeföldbe és itt találták meg cséplés alkalmával másodszor is.

Börcsök Károly cséplőgéptulajdonos, Bálint Mátys bura és rozsmérését ő cséplte ki az idén. A cséplőgépnél dolgozó munkások akadnak a régiségre. Azok sem sejtették semmit félrelőttek ujokból a haszontalannak vélt részdarabot, de Börcsök Károly felvette a földről. Eleinte ő is azt hitte, hogy sárgaréz és engedélyt kért a gazdától, hogy elvihesse, mert a csapágyak forrasztásához úgy is szüksége van mindig sárga rézre. Bálint Mátys az első kérsére nekiadta, ő pedig bedobta a szerszámládájába. A cséplés befejezése után, amikor hazament Alsótanyára, került a kezébe ismét. Jobban szemügyre vette és meglepetve látta, hogy nem réz, mert nagyon puha, könnyen hajlik és felülről selyes. Mindjárt gondolta, hogy arany és azért törté szét, hogy megtudja, vajjon csak fultatott jószág-e, vagy pedig beült is arany.

— Börcsök Károly előadása egészen valószínű — mondotta Móra Ferenc, — amikor felkerestük — mert hiszen közismert dolog, hogy a szegedi paraszt fényipariskolónak mondja a fényipariskolót, a háború alatt viszont fémszórónak hívta a fényiszórót. Ha valami rozsdás bronzdarabot talál szántás közben, megesküszik ró, hogy aranyat talált és elrejt a láda- fiában, ellenben ha a véletlen szerencse valódi aranytárgyat, sáragyat juttat a kezébe, közböten hajítja el, mert sárgaréznek hiszi.

— A muzeumba hozott aranyleletet azonnal tüzetesen megvizsgáltam és megállapítottam, hogy

a legnagyobb valószínűség szerint valami népvándorláskorabeli edénynek a darabja lehet, mégpedig nagyobb aranyedénynek, üstnek, korsónak, vagy vödörnek a füle, vagy a fogója.

Nagyon primitív munka, egyszerű kezdetleges díszítésekkel, úgy, hogy ha nem lehetne rajta látni egymástól szabályos távolságokban levő szűzforrasztásnyomokat, amelyek azt bizonyítják, hogy finomabb kivitelű díszítések is voltak rajta, de lelőttek róla, kő-, vagy bronzkorszaki leletnek hihielnénk. Az aranyrudon kalapácsütések nyomai is láthatók, de ezek valószínűleg nem régi keletűek, valószínű, hogy a lelők kalapálták ki egyenesre.

Elmondotta ezután Móra Ferenc, hogy a tudományos szenzációról jelentést tett a polgármesternek, majd dr. Botika Sándor rendőrfőtanácsos, dr. Weber Árpád rendőrkapitány és Posztós detektív társaságában kiment a helyszínre, Nagyszéksőre, Bálint Mátys tanyájára. A hetvenkét éves Bálint Mátysnak és háznépének előadásából végre sikerült tisztázni

a lelet körülményeit.

Az aranytárgyakat tíz-tizenkét évvel ezelőtt találták Bálinték szőlőültetés közben. Fogalmuk sem volt arról, hogy arany. A négy-öt száz